

Samlingen av frimerkene fra

DET FRANSKE SAMVELDE

er en av de mest instruktive og interessante.

På «jakten» etter frimerkene fra det franske Samvelde lærer De bedre å kjenne de områder det består av og det kulturelle arbeid som Frankrike utfører. De foretar en reise verden over, samtidig som De er opptatt med Deres hyggeligste beskjeftigelse — *filatelien*.

Men De må heller ikke se bort fra at samtidig som De på denne måten får en hel del kunnskaper, foretar De også en utmerket pengeanbringelse. De land som tilhører Det franske Samvelde har i løpet av hundre år utgitt frimerker til en pålydende verdi av noe under tyve tusen francs. I dag er disse samme frimerker verdsatt til flere millioner.

Bytt Deres dubletter med samlere i andre land!

Etter krigen er det lyktes å få frimerkesamlere i over 60 forskjellige land sluttet sammen i én internasjonal klubb som har til formål å fremme vennskap mellom samlere i alle land. Dermed blir det mulig å få omsatt dublettene direkte med utlandet og nyte godt av utførlige opplysninger om de enkelte lands frimerkeutgaver, hvilket de utenlandske medlemmene som oftest er i stand til å gi. Det kan også lett ordnes å få tilsendt nye utgaver etterhvert som de utkommer.

Vårt *kodesystem* forenkler formidlingen mellom samlerne i de forskjellige land, slik at eventuelle språkvansker praktisk talt bortfaller.

Hvert kvartal får alle medlemmer gratis tilsendt *klubb-bulletinen* «*Norwania News*» som er avfattet på lettfattelig engelsk språk og inneholder *komplette medlemslister*, *interessante artikler*, en alfabetisk *filatelistisk ordliste* på ENGELSK, FRANSK, TYSK og NORSK, *billedstoff* etc.

Foruten medlemmer i de fleste europeiske land har klubben medlemmer i AMERIKA (bl. a. norsk-amerikanere), AFRIKA, ASIA og AUSTRALIA (Oceania). Egen junior-avdeling. — Kontingenten er satt så lavt som kr. 5.— pr. år. (Sverige kr. 4.—, Danmark kr. 5.—, Finnland Mk. 150.—.)

Begeistrede uttalelser fra norske og utenlandske medlemmer.

Skriv i dag etter vår innmeldingsblankett med fullstendig kodefortegnelse!

Provenr. av «Norwania News» kr. 1.—.

Internasjonal Bytteklubb **NORWANIA** Postboks 60 — Tonsberg

EDITIONS JEAN SILOMBRA

Generalagent for utlandet: LIBRA S. A. PARIS 8

Utkommer i slutten av desember:

LUFTPOSTALBUM

3 bind. Utskiftbare blad. Patentbind (skruer).

Pris 4000 frc. + porto.

Utkommer i slutten av februar:

LUFTPOSTKATALOG 1948

Revidert og à jourført. 650 sider. Innbundet.

Eneste europeiske katalog.

Pris 600 frc. (ved forhåndsbestilling) + porto.

Bestillinger sendes til

LIBRA S. A. - 10. rue LORD BYRON - PARIS 8

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

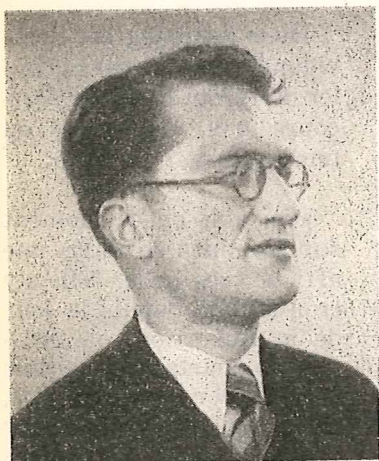
REDAKTØR: JARLE O. STENS DAL

Redaksjonens adresse:
Postboks 46 — Høvik

NR. 11-12

NOVEMBER-DESEMBER 1947

6. ÅRG.

LE TIMBRE-POSTE

(FRIMERKET)

*par J. M. Guesde, Attaché d'Information,
Ambassade de France à Oslo.*

Pour le profane, le timbre-poste est avant tout une vignette destinée à affranchir les lettres. Mais n'est-il que cela, même pour lui? Et le profane ne sent-il pas la plupart du temps qu'un timbre c'est souvent une oeuvre d'art qui traduit tout un monde de pensées rationnelles et humaines et qui, par conséquent, parvient à exprimer le génie même de tout un peuple?

Aussi le timbre-poste, appelé à franchir les frontières, à éveiller chez l'enfant la curiosité des contrées lointaines, à fixer chez l'adulte l'idée qu'il se fait d'un pays étranger, joue-t-il un rôle autrement important que de satisfaire seulement le goût de la recherche chez le collectionneur. Par les connaissances positives qu'il apporte avec lui, aussi bien que par l'émotion artistique qu'il éveille, le timbre-poste peut faire deviner — peut faire comprendre l'esprit même d'un peuple étranger.

For legmannen er frimerket framfor alt en vignet bestemt til å frigjøre brevfor-sendelsene. Men er det bare det, selv for ham? Og legmannen, føler han ikke nesten hele tiden at et frimerke ofte er et kunst-verk som inneholder en hel verden av tan-ker, og at det derfor også kan nå fram til å gi uttrykk for et helt folks geni.

Derfor spiller også frimerket, som passerer alle grenser, som vekker barnets vitebegjærighet om fjerne riker, som be-krefter den idé en voksen har gjort seg om et fremmed land, en langt større rolle enn bare den å tilfredsstille samlerens lyst til granskning. Ved de positive kunnska-per det bringer med seg, så vel som ved de kunstneriske stemninger det vekker, kan frimerket få en til å ane, kan få en til å forstå den nasjonale ånd i et annet folk.

Il y a lieu de féliciter chaleureusement la belle revue philatélique, *Norsk Filatelistisk Tidsskrift*, de l'initiative qu'elle vient de prendre. En consacrant tout un numéro au timbre français elle contribue à mieux faire connaître aux Norvégiens le vrai visage de la France et travaille ainsi utilement à une plus grande compréhension entre les peuples.

J. M. Guesde.

Det er grunn til å lykkønske Norsk Filatelistisk Tidsskrift med det initiativ det har tatt. Ved å vie et helt nummer til Frankrikes frimerker, bidrar det til å gjøre Frankrikes sanne ansikt mere kjent for nordmennene, og arbeider på denne måte for en større forståelse mellom folkene.

J. M. Guesde.

Le plus beau timbre moderne

(Det vakreste moderne frimerke.)

Quand je regarde ce timbre merveilleux, je pense aux premières phrases du livre de Vercors «Le sable du temps»:

«On voit en ce moment sur les murs de Paris une affiche très belle. Elle s'y trouve déjà depuis le jour de la libération, ou presque, et pourtant je ne puis la regarder, pas une fois, sans me sentir le cœur serré, le cœur plein d'admiration. Cette affiche, sous les traits d'une jeune femme, représente mon pays. C'est la France alors que le jour se lève. Une France toute blanche et irréelle, née seulement, dirait-on, des rayons dorés de l'aurore.»

Ces lignes auraient pu aussi bien s'appliquer au timbre «Marianne», dont Edmond Dulac est l'auteur. On ne peut le voir sans sentir qu'ici la France éternelle a su exprimer l'équilibre et la simplicité qui sont les marques de son génie. On ne peut qu'être profondément ému en pensant que ce dessin a été fait pendant la guerre, alors que la France, militairement battue, était occupée et que c'est à un artiste anglais qu'on a fait appel. Le noble visage de Marianne exprime la sérénité et la foi dans l'avenir. Dans les jours sombres il apportait à tous son message silencieux: La France saura rester elle-même. Et quand

Hver gang jeg ser dette vidunderlige frimerke, falder de første linjer av Vercors bok «Le sable du temps» meg i tankene:

«On voit en ce moment sur les murs de Paris une affiche très belle. Elle s'y trouve déjà depuis le jour de la libération, ou presque, et pourtant je ne puis la regarder, pas une fois, sans me sentir le cœur serré, le cœur plein d'admiration. Cette affiche, sous les traits d'une jeune femme, représente mon pays. C'est la France alors que le jour se lève. Une France toute blanche et irréelle, née seulement, dirait-on, des rayons dorés de l'aurore.»

Disse linjer kunne like godt være skrevet om Edmond Dulacs «Marianne» merke. En kan ikke se det uten å føle at her har det evige Frankrike fått uttrykk for den balanse og enkelhet som særpreger dets geni. Og en kan ikke annet enn bli grepet ved tanken på at denne tegning ble laget på en tid da Frankrike var slått militært og okkupert, og at det er en engelsk kunstner som har laget den. Dette edle ansikt uttrykker ro og tro på framtiden. I de mørke dager brakte det sitt tause budskap til alle: Frankrike vil alltid være seg selv. Og når vi ser på dette frimerke i dag, ønsker vi at Frankrike igjen må bli sunt og

sur ce timbre nous portons nos regards aujourd'hui, nous ne pouvons que souhaiter que cette France redevienne saine et forte, pour le bien de l'Europe et pour le bien du Monde entier.

En dehors de toute considération de propagande il faut reconnaître qu'on a ici un timbre presque parfait. L'image est le symbole de l'Etat — la République. Dans l'ornementation très sobre on trouve tout ce qui doit figurer sur un timbre: le nom du pays, le mot de «postes», la valeur. Oui, même l'emblème de la Résistance y figure, sans que le timbre en soit surchargé. Rares sont les timbres d'usage qui soient aussi beaux. Pour réaliser ce petit chef-d'oeuvre, M. Edmond Dulac s'est inspiré des timbres émis aux environs de 1840—1850, notamment du premier timbre anglais.

J'estime que la «Marianne» de M. Dulac est le plus beau timbre-poste des temps modernes. Aussi tout comme il a su lui-même s'inspirer d'un timbre ancien, je veux espérer que nos artistes à venir sauront à leur tour tirer profit de l'oeuvre de M. Dulac.

Jarle O. Stensdal.

sterkt, til beste for Europa, ja, til beste for hele verden.

Selv om en ser helt bort fra den propagandistiske verdi som merket har, må en innrømme at en her står overfor det noe nær fullkomne frimerke. Bildet gjengir stats-idéen — republikken. I den enkle ornamentikk er plasert alt som skal stå på et frimerke: landets navn, post, verdangivelsen. Ja, endog motstandsbevegelsens emblem er tatt med, uten at det på noen måte virker overlesset. Det er ytterst sjelden at et virkelig godt bruksfrimerke blir laget. For å oppnå dette gode resultat har Edmond Dulac søkt tilbake til de klassiske merker fra 1840—1850 årene, og særlig til det første engelske merke.

Jeg anser Dulac's «Marianne» for å være det vakreste moderne frimerke, og som han søkte inspirasjon i det gamle engelske merke, håper jeg at andre kunstnere i sin tid vil søke inspirasjon i hans verk.

Jarle O. Stensdal.

Det filatelistiske Akademi.

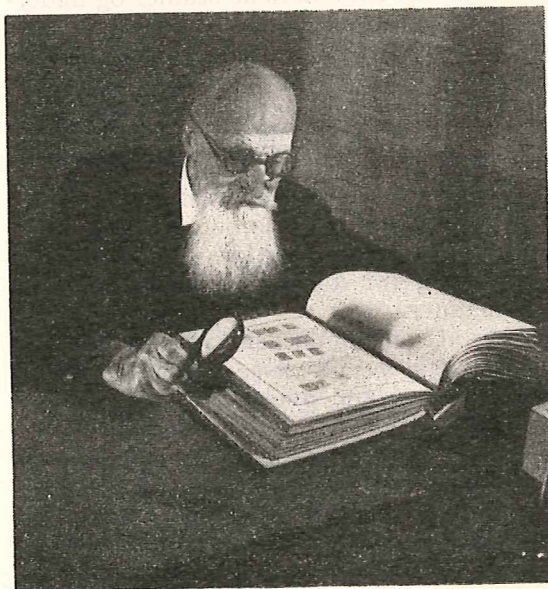
(L'Academie de philatélie en France.)

Av Henri Kastler, akademiets president.

Ut fra det synspunkt at filatelen var blitt en mektig faktor også på det økonomiske område anså G. Tournier, direktør for «Messenger Philatélique», at det ville være heldig å opprette en uavhengig institusjon som var filateliens utbredelse verdig og som skulle befestе dens anseelse.

Filatelen, sa han, omfatter et anseelig antall tilhengere fra alle yrker: Kunst, vitenskap, litteratur, rettsvesen, hær, handel, framstående politikere, den er blitt nesten en vitenskap, med en betydelig litteratur og en omfangsrik fagpresse. Den har gitt støtet til opprettelsen av utallige foreninger og en livlig handelsvirksomhet.

Direktør Tournier foreslo opprettelsen av et akademi med et antall utsøkte medlemmer, representerende filateliens forskjellige grener. På denne måte ville det bli dannet et offisielt ledd mellom filate-

listene og de offentlige myndigheter, mellom franske og utenlandske samlere og mellom de franske og utenlandske forbund.

En hemmelig avstemning ble fortatt blandt foreninger og samlere etter en liste oppsatt av direktør Tournier. 4219 samlere stemte. Resultatet ble kontrollert den 16. november 1928 av en komité bestående av herrene Coyette, Kastler, Langlois, Picard, Spohr og Tournier. 25 av listens kandidater oppnådde det nødvendige antall stemmer.

Akademiets første møte ble holdt den 1. desember 1928 under Langlois ledelse. Medlemstallet ble fastsatt til 40 + 30 utenlandske korresponderende medlemmer. Medlemsskapet er livsvarig. Representant-tallet for de forskjellige grener ble fastsatt slik:

Frimerker	28.
Stempler	5.
Literatur	4.
Luftpost	3.

Til styre ble valgt:

President:	H. Kastler.
Vise-president:	Doé, Coyette.
Generalsekretær:	Tournier.
Kasserer:	Picard.

Medlemstallet ble først forøket med 9, og på det annet konstituerende møte den 16. januar 1929 med ytterligere 7. Styret ble ennvidere utvidet med 3 medlemmer: Langlois, François og Le Pileur.

Statuttenes § 2 angir akademiets formål: Sentralisere filatelistiske studier og undersøkelser og offentliggjøre resultatene. Med de midler som står til dets disposisjon skal det arbeide for filateliens utvidelse og for lysten til å samle. Det skal representere filatelistene likeoverfor de offentlige myndigheter og ved nasjonale og internasjonale manifestasjoner.

Akademiets lover ble noe endret i 1945. Der ble opprettet en klasse for æresmedlemmer og for korresponderende franske medlemmer.

Unntatt om sommeren avholdes der månedlige møter. På disse holdes der foredrag med framleggelse av dokumenter eller diskusjoner om filatelistiske tvilstilfeller. Disse foredrag og diskusjoner publiseres enten i bokform eller i den filatelistiske presse. Liketil 1939 utga Akademiet et månedsskrift for medlemmene. De nåværende vanskeligheter har

gjort at man ikke har kunnet gjenoppta utsendelsen.

Akademiet har sendt representanter til forskjellige tilstelninger, har deltatt kollektivt ved flere utstillinger og har opprettet en pris som utdeles hvert år. Det har opprettet flere studiekomiteer, hvorav den viktigste er ekspertisekomitéen og til hvilken enhver filatelist kan henvende seg. Der utsendes hvert år en liste over medlemmene med angivelse av hver enkelts spesialitet. Denne liste inneholder også en fortegnelse over avdøde medlemmer helt fra Akademiet ble stiftet. Deres antall er 40, hvorav 1 fransk og 19 utenlandske korresponderende medlemmer.

Eliten av kjente filatelister, hvorav svært mange er eldre mennesker, smuldrer litt etter litt hen, men takket være tilgangen av yngre medlemmer — utvalgte på grunn av sine samlinger eller sine studiearbeider — blir den også etterhvert fornyet. De gjør sitt til å forøke akademiets ry.

Det er litt delikat bare å nevne noen av akademiets nålevende medlemmer og jeg vil derfor bare nevne noen av de avdøde, som *Bauer*, spesialist på okkupasjonsmerkene fra 1871, *Coyette* og *Gilbert*, ledere av anbudssalg, *Dillemann*, spesialist på Bordeauxutgaven, *Doé*, som startet stempelsamlingen, *Lemaire* og *Marquelet*, kjente handleere og *Tournier*, grunnleggeren av akademiet.

Blant de avdøde korresponderende medlemmer vil jeg nevne: *Diena*, *Henrioud*, *Bacon*, *Koehler*, *Melville*, *de Reuters*, *Kiolo*, *Ruhl*, *de Smeth*, *Poncellet*, *de Vinck*. Blant de nålevende: *de Cock*, konservator ved det belgiske postmuseum, *Costorus*, konservator ved det nederlandske postmuseum, *Sir J. Wilson*, president for The Royal Philatelic Society og konservator for H. M. Kongen av Englands samlinger.

Den eldste blant de franske medlemmer er nå Maurice Langlois, lærd samler og literat.

Det nåværende styre består av:

President: Henri Kastler.

Visepresidenter: Jaques Le Pileur,
general Dumont.

Generalsekretær: Pierre Morel d'Arleux.

Kasserer: Léon Dubus.

Arkivar: Dr. Pierre Bouvet.

Medlemmer: Charles Ab der Halden,
professor Maurice Chevassu og Maurice Picard.

Fransk Filatelistforbund.

(*La Fédération des Sociétés Philatéliques Françaises.*)

Av forbundets president, *Lucien Berthelot.*

Helt siden 1880 er der stiftet filatelistklubber i Frankrike. I henhold til loven av 1901 ble de innregistrert for å gi samlere høve til filatelistiske studier, bytte av frimerker, opprettelse av dokumentasjoner og ervervelse av nye utgaver.

Livet i disse klubber har utviklet seg og deres antall er steget. Det ble nødvendig å samordne organisasjonen av disse sammenslutninger og å skape en høyere innstans der skulle tjene som en ramme for de forskjellige klubber og forsvare deres interesser, samarbeide de forskjellige utstillingstiltak, utarbeide foredrag, samle deres ønskemål og forsvare disse likeoverfor de offentlige myndigheter.

I denne hensikt sendte de franske klubber i 1921 sine representanter til en kongress i Muthouse, hvor grunnlaget ble lagt for en nasjonal organisasjon som fikk navnet «*Fédération des Sociétés Philatéliques Françaises*».

Forbundets hovedsete er i Paris. Dets mål er å samle alle klubber i Frankrike og det franske samvelde for å gjøre dem kjent med hverandre, knytte forbindelser, i felleskap studere filateliens tekniske, økonomiske og finansielle problemer og på denne måte danne en sterk blokk som vil være istand til å forsvare samlernes interesser.

Forbundet bekjemper forfalskninger, og spekulative utgaver. Det sendes ut opplysninger av interesse for samlerne og propaganderer for filateliens. Det fastsetter regler for frimerkeutstillinger, regionale og lokale, og organiserer internasjonale utstillinger, innenfor rammen av den internasjonale federasjon (F.I.P.), av hvilken det er medlem.

Forbundet styres av et nasjonalt råd bestående av 15 til 18 medlemmer og av distriktsdelegerte.

Selve Frankrike er oppdelt i 23 områder. De oversjøiske besittelser og andre land danner et tilleggsområde. Klubbene i hvert av disse områder undersøker i fellesskap de filatelistiske spørsmål som interesserer dem og letter på denne måten arbeidet til det nasjonale råd.

Hvert område er representert i nasjonalrådet ved en utsending. Denne foreslås av områdets klubber og velges av kongressen.

Nasjonalrådets medlemmer velges også på forbundskongressen. Denne holdes hvert år i en eller annen fransk by som utpekes et år i forvegen.

Nasjonalrådets styre består av: 1 president, 1 generalsekretær, 1 hovedkasserer, 1 visesekretær, 1 kasserer, 1 bibliotekar, og 1 arkivar.

En tredjedel av styret er på valg hvert år.

Styret holder møte minst en gang i måneden i forbundets hovedsete i Paris, rue des Mathuonis 37, Paris. På disse møter er også de områdeutsendinger tilstede som har anledning til å reise inn. Rådet sammenkalles av presidenten når det finnes nødvendig.

Den årlige kongress velger medlemmene av Nasjonalrådet, bekrefter nominasjonene og remplerer de distriktsdelegerte hvis mandat utløper. Kongressen påhører generalsekretærens rapport om forbundets virksomhet og hovedkasserens rapport om den finansielle stilling.

Kongressen utdeler den filatelistiske fortjenestemedalje. Den utdeles hvert år til den person som finnes å ha nedlagt det betydeligste arbeid for filateliens og forbundets interesser. Kongressen utdeler videre Forbundets litterære pris for det beste filatelistiske verk skrevet på fransk i løpet av året.

På kongressen framkommer klubbene med sine forslag. Disse behandles av forskjellige komitéer og dissers konklusjoner forelegges kongressen til vedtakelse.

De klubber som er tilstede eller som representeres på kongressen har et stemmeantall som er proporsjonalt med deres medlemstall.

Klubber med fra	1 til	50 medl.	har 1 stemme.
» » »	51 »	100 »	» » 2 »
» » »	101 »	200 »	» » 3 »
» » »	201 »	500 »	» » 4 »

Klubber med et medlemstall høyere enn 500 har 5 stemmer. En klubb kan representeres på kongressen med en annen klubbs representant, men ingen kan gruppere mer enn 15 stemmer.

Ved kongressen i Niort i mai i år besto forbundet av 265 klubber og 115 lokale

avdelinger med tilsammen 52 000 medlemmer.

Hvert år organiserer forbundet, såvel i Frankrike som i de oversjøiske besittelser en «Frimerkets dag», hvor der propaganderes for filateliens. I år deltok 76 byer. Siden 1944 har Postverket utsendt et spesialfrimerke for denne dag.

Forbundet har opprettet en opplysningsentral for sine klubber, et forliksråd og en assuranceavdeling. Det har opprettet standard lovregler for alle klubber, det organiserer foredrag og sender hver måned ut sin «Bulletin Officiel de la Fédération des Sociétés Philatéliques Françaises».

Denne bulletin sendes gratis til alle tilsluttede klubber, og alle samlere kan abonnere på den.

Det franske forbund er medlem av den internasjonale filatelistfederasjon (F.I.P.) og dets president er visepresident i federasjonen.

På kongressen i Niort ble det besluttet å starte en kampanje for å heve det filatelistiske nivå ved å bekjempe spekulasjonen og ved å bibringe samlerne en bedre forståelse av hva filateliens bør være: En vitenskap og en kunst og på samme tid en behagelig atspredelse.

Frimerket som kunstverk.

av Pierre Gandon.

Enhver gutt som har respekt for seg selv samler på frimerker. Det gjorde også jeg som barn.

Timevis har jeg sittet og drømt med disse små papirlapper som for meg framkalte fjerne og fantastiske land; de mystiske skoger på Borneo med sine vilde dyr..., de fint graverte landskaper fra Bosnia-Herzegovina..., Tasmanias fosser..., fortryllende landskaper forbundet med navn på mystiske land: Rarotonga, Zanzibar, slavehandelens metropol, hvorfra seilskutene skutene la ut med sitt «svarte elfenben», Tonga med sine eksotiske fugler... Tahiti og de polynesiske øyer, hvor brisen bøyer kokospalmenes bladverk over koralrevene..., Tobago..., Mozambique... Jeg hadde hele verden i min hule hånd.

Jeg står for alltid i en hemmelig takknemlighetsgjeld til frimerkene for de

drømmer og den entusiasme de ga meg, og for den berikelse de brakte meg på det tidspunkt da hele min karakter ble formet.

Frimerket frigjør ikke bare brevet, det frigjør også fantasien.

Jeg er av den mening at skal en kunstner levere et godt arbeid så må han i sin modne alder bevare all ungdommens begeistring. Når skjebnen nå har ført til at jeg utarbeider og graverer frimerker, ville jeg gjerne legge i disse alt det jeg følte som barn når jeg holdt på med mitt album. Jeg søker å få de unge som betrakter mine frimerker til å føle de samme drømmer som drev meg avsted da jeg var på deres alder, og jeg er svært gla hvis det noen ganger har lyktes meg.

Frimerkene er en kulturfaktor av første rang og de byr den største adspredelse, for man blir lei av alt uten av å lære.

Frimerkene sprer idéer, gir undervisning i hjemmet, de er symbolet for et folks geni, et speilbilde av menneskenes arbeid og slit, vitnesbyrd om en nasjons lykke og ulykker.

Som blodet trenger fram til alle legemets punkter, slik trenger frimerkene fram til den mest isolerte landsby. Det bringer sitt kulturelle og åndelige budskap bare det er skapt etter et ideal. Dette budskap avhenger av kunstnerens skapende evner.

Når utgivelsen av et nytt frimerke er bestemt og motivet valgt, sammenkaller Poststyret en del kunstnere og anmoder dem om å utføre noen tegninger. Konkurrentene må framlegge sine forslag i et format som tilsvarer 6 ganger frimerkets størrelse, samt en fotografisk reduksjon til det valgte merkeformat. Komitéen gjør sitt valg og betror graveringen av utkastet til den premierte kunstner.

Gravøren reproducerer den valgte skisse på en bløt stålplate. For å gjøre dette trekker han opp tegningen med et spisst instrument, idet han benytter en meget sterk lupe. Billedets lille format gjør at dette arbeid ofte er meget vanskelig. Men deretter kommer den mest delikate operasjon. Kunstneren graverer med en sikker hånd med radernålen (dette er et trekantet stålblad med skaft). Han må utføre sitt arbeid meget forsiktig, idet enhver retusj er umulig. Det minste glipp med hånden er ødeleggende og alt må begynnes forfra igjen. Skjærenes dybde og deres kryssninger gir forskjellige lysvirkninger.

Etter hvert som arbeidet skrider fram foretar kunstneren prøvetrykninger. Når gravyren endelig er utført forelegges den for Poststyret og etter godtagelse begynner det annet stadium.

Stålblokken herdes. Dette foregår på den måte at blokken gjøres helt rødglødende i en ovn og deretter dyppes i hvalolje. Den er av format 7×8 cm. Etter herdingen settes den i en overføringsrulle. Dette er en uherdet stålsylinder som under sterkt trykk presses mot stålblokken. Da sylinderen er bløtere enn blokken får den et negativavtrykk av gravyren, dvs. fordypningene blir forhøyninger. Når den mekaniske overføring er ferdig blir sylinderen også herdet og vi kommer til det siste stadium: Overføringen fra den herdete sylinder til en bronsesylinder, 25, 50 eller

Pierre Gandon.

100 ganger, etter som en ønsker ark av 25, 50 eller 100 merker.

Sylinderen plasseres deretter i en rotasjonspresse som besørger trykningen av arkene.

Ved denne overføringsmåte blir alle merker lik originalgravyren, idet selv de minste detaljer blir nøyaktig gjengitt. De merker som trykkes etter denne nye metode er beskyttet mot enhver forfalskning, idet endog gravøren selv ikke kan gjøre nøyaktig det samme arbeid to ganger.

I en nær framtid kan det franske postverk la trykke alle franske merker og merker for koloniene etter ståltrykkmetoden, uforliknelig i finhet og skjønnhet, og derved spre gravørkunsten over hele jorden. For frimerket er et lite kunstverk og det er en «art du timbre», spesielt for frimerkene. Gobelinen, freskoen og glassmaleriet er kunstarter som har sine tradisjoner, sine lover, og sin særegne stil. Frimerket har sin opprinnelse i våpenskjoldet og seglet. Jeg har ofte lagt merke til at i de land hvor sansen for heraldik er utbredt, der fant en også vakre frimerker.

En må ikke lage frimerket som om det var et maleri. Det må skapes i en grafisk ånd for å oppnå stil, dette særpreg som er så vanskelig å definere.

Den kan aldri ha reist som kan underkjenne den betydning som det lille fri-

Moderne franske Koloniutgaver.

merke har fått i verden og den rolle det spiller i nasjonens propaganda. Dette lille frimerke i rosa, oransje, brunt eller i Sydhavets blå farge, bringer oss som Baude-laire sier: «Les infinis bercements du loisir embaumé». Frimerket er et lite mirakel som gjør hjemmelivet rikere, utvikler intelligensen og som adsprer like til lidenskap.

Et morsomt engelsk ordtak gir oss følgende råd: «Hvis du har ubehageligheter så bruk for små sko». Og jeg, jeg sier: «Hvis livets ubehageligheter trykker deg i denne vår lykkelige atombombealder, legg deg til med en frimerkesamling».

Jeg kjenner mange filatelister. De er alle lykkelige mennesker. Jeg tenker på

en av dem, en åttiåring, som har samlet frimerker i 70 år. Hele hemmeligheten ved hans strålende mine ligger mellom sidene i hans album. Når jeg ser ham vende bladene er han som en utrettelig reisende. Han drar fra den ene grense til den andre, fra en verdensdel til en annen med smil på leben og sindet åpent som en blomst. Jeg er sikker på at bare filatelistene er forstandige. De har bevart sin ungdom intakt. Stillesittende reisende er de tvers over alle landegrenser i forbindelse med sine filatelistiske brødre, og jeg tror for fullt alvor at hvis alle verdens filatelister ga hverandre hånden ville vi ha gjort et stort skritt fram mot freden.

Pierre Gandon.

Det franske postmuseum.

Av Eugène Vaillé, direktør for Postmuseet.

I de fleste land har utviklingen av posten ført til den samme form: Postverkene er blitt statsinstitusjoner. Dette resultat av utviklingen er en følge av den oppfatning at postbefordringen var en av Kongens rettigheter og privilegier. Den stilling posten nå har i staten, ser ut til å være endelig, men før det kom så langt har den hatt forskjellig utvikling i de forskjellige land, avhengig av øyeblikkets nødvendighet, regjeringsformen, grunnlaget for den lovgivende makt og av det mer eller mindre sterke behov denne hadde for å benytte privatpersoner til sikring av postforsendelsen.

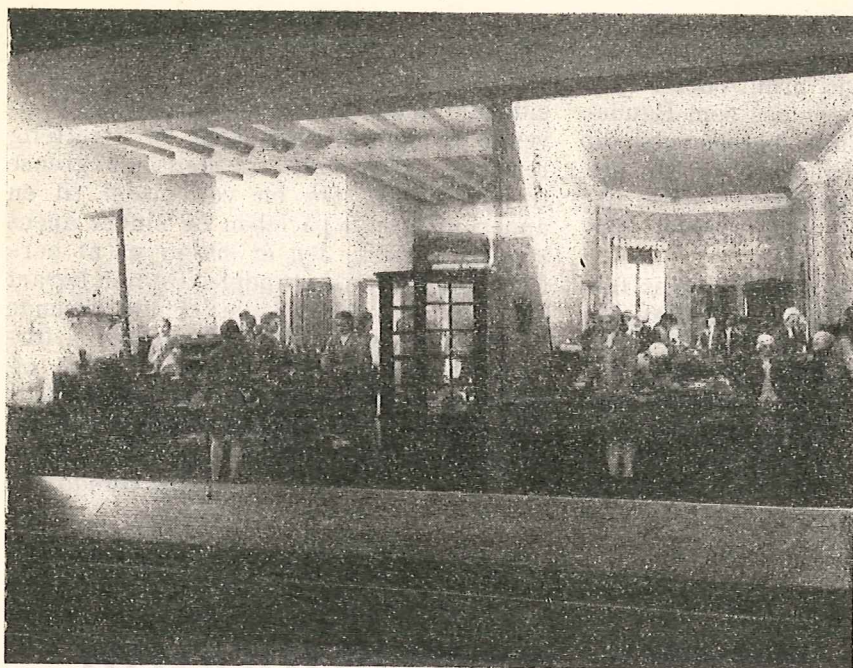
Etter vår mening bør et postmuseum følge og framstille de forskjellige etapper i denne utvikling, for på denne måte å opplyse den besøkende om de betingelser under hvilke posten har oppstått, utviklet seg og forandret seg til en institusjon hvis rolle er av aller største betydning for forbindelsen mellom såvel enkeltpersoner som nasjoner, og hvis stadige utvikling har spilt en så viktig rolle i det daglige liv.

Det er det mål som det franske postmuseum har forsøkt å realisere for Frankrikes vedkommende. Dette museum er ganske nytt, idet det ble åpnet den 4. juni

1946 av Jean Letourneau, som da var post- og telegrafminister, og av Le Mouel, generaldirektør for postverket og formann for museets styre.

En kunne tro at dette museum, som er av så ny dato, ja, som ble åpnet i en tid

Det franske postmuseum.

Sorteringsavdelingen på hovedpostkontoret i Paris omkr. 1730.

hvor så mange minner om fortiden forsvinner, bare inneholdt en usammenhengende dokumentasjon og at det bare ga en ufullstendig idé om det mål det hadde satt seg. Dette er imidlertid ikke tilfelle. På den ene side har Poststyret gitt museet en prektig historisk bygning, det har åpnet sine arkiver og utlevert sine samlinger av frimerker. På den annen side har heldige funn angående postprivilegiets driftsmetoder, dets organisasjon, dets personale, angående hva man kan kalle postens teknikk, vegnettet og transportmetodene, tillatt oss å nå et samlet hele som kan gi publikum et bilde av denne utvikling.

Et patrisierhus, holdt i det 18de århundres strenge linjer, og som tidligere har tilhørt Choiseul-Praslin familien, er postmuseets arkitektoniske ramme. Selv om denne ramme allerede nå viser seg å være i minste laget og for liten til en utstilling av alle museets rikdommer, så har det i det minste vært mulig å forene dets charme med utstillingen av gamle kobbertrykk, sjeldne dokumenter, modeller eller gjenstander som har satt sitt preg på en stor administrasjon i de forskjellige stadier av dets utvikling.

Allerede inngangshallen gir forskjellige interessante perspektiver over denne ut-

vikling. Store fresker på veggene gjenskaller middelalderens og revolusjonstiden med sine brevesker og postmerker, mens l'Ancien Regime og de regjeringer som fulgte etter revolusjonen er minnet ved generaldirektørenes og overinspektørenes våpenskjold. Disse var personlige, men som en vet så var det svært alminnelig at de av sine bærere ble benyttet på offentlige dokumenter. Et stort dekorativt felt feirer innførelsen av frimerket den 1. januar 1849, dette frimerke som har hatt slik avgjørende innflytelse på utviklingen av brevvekslingen i annen halvpart av det 19de århundre.

Her minnes ytterligere to begivenheter i postens tidligere histore: opprettelsen av de kongelige skyss-skifter, som var Ludvig XI's verk, og Henrik IV som stilte «Kongens Post» til disposisjon for alle. Disse to begivenheter danner motivet for et utkast til en gobelin som er utstilt i den store trappegang. Dette utkast, så vel som freskene, er maleren Lucien Marliat's verk.

Når en dertil føyer overføringen fra staten til en forpakter, en ordning som ble vedtatt av Nasjonalkonventet og senere bekreftet av Konsulatet, og den reform som organiseringen i 1830 av verdens første landpost betydde, så må vi si

at Frankrikes bidrag til utviklingen på det postale område har vært betydelig.

Vil man se denne utvikling? En hel sal er viet den. Dokumenter og gamle stikk, vedlagt korte notiser, viser de forskjellige stadier i det franske postverks liv. Først har vi middelalderens budbærere som besørget den første korrespondanse i kraft av prinsippet om vegenes frihet for alle som ville benytte dem. Det var fotfolk eller ryttere i tjeneste hos Kongen, de religiøse ordener, de store byer eller universiteter. Deres rolle ble på samme tid lettet og forringet ved opprettelsen av skyssskiftene, som gjorde Kongens post til den hurtigste og mest praktiske. Det var Henrik IV som hadde en idé om utviklingens gang. Han utvidet sin forgjengers reform ved å opprette skyss-stasjoner også på sidevegene. Nettverket er fra nå av opprettet: Postmestrene, Kongens tidligere postryttere, leverer transportmidlene, — postbudene besørger overføringen til kontorer som er blitt opprettet for mottagelse og utbringelse av forsendelsene.

Utviklingen fortsetter. Først blir retten til postbefordring kjøpt av de lokale postmestre (maîtres des Courriers) for hver deres lokale område. Seinere forpaktes organisasjonen for hele landet til en generalforpakter som kausjonerer av et finansselskap og som helt opp til revolu-

sjonen betaler en årlig avgift. Alles bestrebelser — kongemaktens så vel som forpakternes — går ut på å eliminere alle konkurrerende foretagender som hadde rett, ifølge kotyme eller gamle dokumenter, til å drive hva man kalte «le commerce des lettres». Grunnlaget for postprivilegiet ble lagt i 1719, men ble ikke absolutt før i 1775, da Turgot, Surintendant Général des Postes, opphevet alle andre rettigheter.

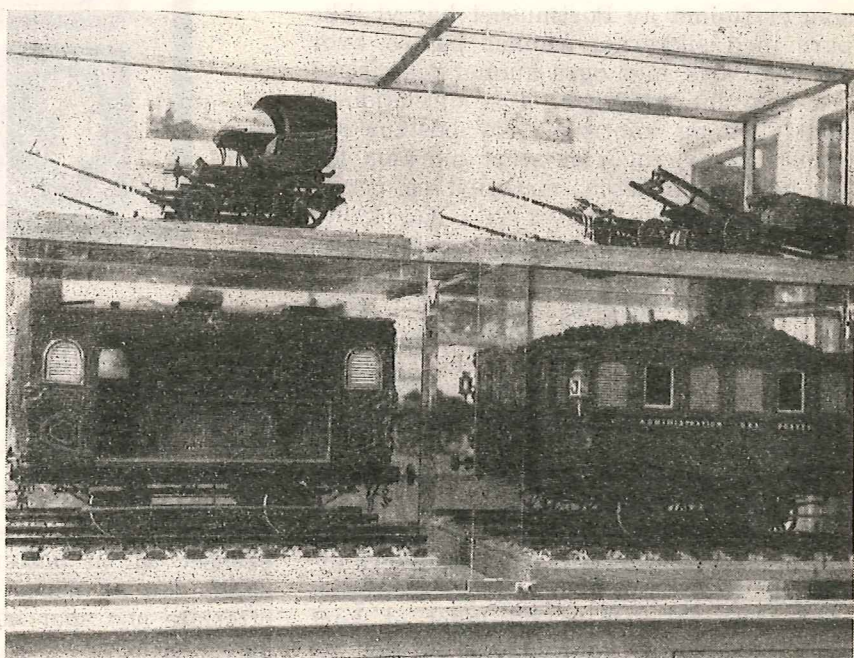
En kan nå følge den moderne tids innflytelse i store trekk. Etter statens overtagelse av postbefordringen og opprettelsen av landposten er det: anvendelsen av jernbanene omkring 1840, dampbåtene og de ambulerende postkontorer, frimerkets innførelse i 1849 og til slutt anvendelsen av hurtigere og hurtigere transportmidler helt fram til flyet.

Utstillingen i denne sal skal bare vise utviklingen i store trekk. I andre utstillingsrom, hvis antall dessverre er for få, blir enkelte detaljer behandlet mer inngående.

Selv om monteringen av en sal som kun er viet den gallo-romanske post, ennå bare er et prosjekt, så har en i alle fall kunnet nytte bygningens bederom, som er en ganske bra kopi av et gotisk kapell, til en utstilling av posten i middelalderen. Kapellet manglet glassmalerier og til de nye vin-

Det franske postmuseum.

Modeller av kjøretøyer og jernbanevogner.

duer fikk man den ide å benytte de mange scener i gamle håndskrifter som forestiller postens ankomst og overlevering etc. Her er også utstilt tresnitt som er tatt fra de første trykte bøker. De gjengir de samme scener med figurer som nok er naive, men meget uttrykksfulle, som mere forsøker å gjengi bevegelsen og selve livet, enn å respektere lovene om perspektiv og proporsjoner.

Vi må også nevne en reproduksjon av dronning Mathildes gobelin fra Bayeux som viser de budbringere Vilhelm Erobreren sendte til Kong Harold i England før invasjonen.

Forpaktningen av posten, som ble innført fra 1672 av, brakte nytt liv i brevvekslingen. Forpakteren betalte en avgift som steg fra år til år helt opp til slutten av l'Ancien Regime. Han hadde derfor interesse av å utvide transportmidlene og deres hastighet, og overvåket selvfølgelig med omhu oppkrevingen av alle avgifter. Man kan si at fra begynnelsen av det 18de århundrede hadde forpaktningen nådd en blomstring som gjorde innehaverne til betydelige personer i kongeriket. Helt opp til revolusjonen skulle den postale teknikk bare undergå små forandringer, som ikke på noen måte innvirket på selve organisasjonens harmoni. Av denne teknikk har Postmuseet forsøkt å gi et inntrykk ved å vise hvorledes hovedpostkontoret i Paris var omkr. 1730. Takket være dokumenter som er funnet av Postmuseet har vi ikke bare med sikkerhet kunnet påvise hvor det lå i Paris, men også kunnet rekonstruere hele innredningen, dvs. direksjonen, kontrollen og kontorene for postens ankomst og avgang. Et stort diorama gir oss hele atmosfæren, materiell og personale innbefattet, av hva vi i dag kaller sorteringsavdelingen. Den behandling som brevmassen gjennomgår følges her nøyaktig. De forskjellige operasjoner vises en etter en, alt etter forsendelsens art og bestemmelsessted. Dette er et verdifult bidrag til belysningen av den postale teknikk slik den ble praktisert av l'Ancien Regime.

Denne teknikk er selvfølgelig avhengig av de postale transportmidlers hurtighet. Postverkets kunder har hatt interesse av å dra fordel av disse transportmidlers utvikling, etter hvert som deres hastighet øket. Der vil seinere bli laget et kart som ved hjelp av konsentriske sirkler om

et midtpunkt, viser de forskjellige etapper i denne utvikling. Publikum kan da lettere verdsette den, helt fra budbringeren til fots som vanskelig tilbakela en mil i timen, og helt fram til det moderne fly som har en slik hastighet at det nasjonale territorium er utilstrekkelig for å dra full fordel av den. Imidlertid kan man ved modeller se enkelte rekonstruksjoner av disse transportmidler: Middelalderens budbærer, enten han nå var i kongens eller Universitetets tjeneste, finnes der sammen med postrytteren fra det 17de og 18de århundrede, trillebåren som kom i bruk omkr. 1730, diligensene i forskjellige utførelser, postbudenes omnibus fra Paris, de første postvogner, sleder som ble brukt i Jura-fjellene. Alle modeller er vedlagt tallrike gravyrer fra posthistoriens forskjellige epoker. En har også planer om å lage modell av «le chasse-marée», en liten båt som ofte ble benyttet for transport av posten, særlig mellom kanalhavnene og Troyes og mellom Lyon og Genève, og av «la felouque» som den franske post benyttet mellom Antibes og Genua.

Den 1. januar 1849 kommer frimerket i bruk i Frankrike. Selv om det er oppført på denne dato i den sal som viser postens historiske utvikling, så fortjener det noe bedre. Dets virkning var av en slik betydning at det uten vanskelighet tillot å tilfredsstille den veldige økning i postmengden. Dets rolle var imidlertid begrenset til en bestemt tjeneste og man skulle tro at det ville forsvinne uten å etterlate noe spor når det hadde fullført denne tjeneste. Samlernes lidenskap har

imidlertid forandret dets skjebne. Når dets misjon er utført, ja, i de seinere år endog før den er utført, har det nådd samlerne album og man vet hvilken gunst det nå nyter hos det store publikum. Selv om det ikke representerer mere enn en fase i postens historie, har samlerne interesse for det gitt det en spesiell plass, og det er helt naturlig at et postmuseum hvis hensikt nettopp er å registrere denne historie, heller ikke glemmer frimerket, hvis det vil gi publikum et bilde av en stor administrasjonsgrens liv.

Det franske postmuseum kunne så meget mindre unnlate dette som dets rikdommer på dette område er meget store, i et hvert fall hva angår Frankrikes frimerker. Alle land har en rikholdig filatelistisk litteratur og et betraktelig antall tidsskrifter er viet det filatelistiske studium. Postmuseene kan yte sine vektige bidrag hertil og gi de interesserte de nødvendige opplysninger for beskrivelse av merkene, for sammenlikninger og for kontroll av de slutninger de måtte trekke. Disse små vignetter historie følges av filatelisterne helt fra det første utkast og til den endelige trykning. Hver plates framstilling framkaller treffende konstateringer og er ofte årsak til store diskusjoner.

Det kan ikke bli spørsmål om her å gi en fortegnelse over museets rikdommer i frimerker. Vi vil bare nevne at med unnatakelse av noen åpne rom og noen nytrykk, så utstilles de eldre franske typer i originale helark på 150 eller i blokker på 25 merker. Med hensyn til de nyere utgaver så er disse utstilt på plansjer — en for hver verdi — i blokker à 25 stk. og med en 7—8 prøvetrykk i forskjellige farger. Postmuseet har nesten alle skisser til den seinere tids utgaver, samt nesten alle «tirage de luxe» som er utgitt av frimerketrykkeriet.

Som bekjent interesserer samlerne seg ikke bare for frimerker, men også for såkaldte «pré-filatelistiske» brev og for

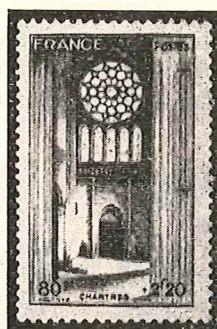
de stempler som den gang var i bruk. Disse var av forskjellige slag og kunne enten angi avsenderstedet, for at posten, som stod i forhold til distansen, kunne beregnes og betales av mottageren, eller også — men dette var helt eksepsjonelt — angi at portoen allerede var betalt eller at brevet skulle ettersendes. Der er stempler fra de forskjellige armeer, stempler med revolusjonstidens navn, ankomststempler til Frankrike for brev i transit etc. etc. Det område hvor samlerne kan drive sine undersøkelser er derfor meget stort og museets beholdninger betydelige og av stor interesse.

Vil vi til slutt nevne at Postmuseet har en sal for temporære utstillinger. Her utstilles de deler av samlingene som plassmangel hindrer oss i å utstille permanent. I løpet av et år har det vært utstillinger som har vært viet: Postadministrasjonen under beleiringen av Paris i 1870—71, Chappe og hans telegraf, posten under Konsulatet og Keisertiden og den daværende generaldirektør La Valette og seinere den internasjonale post i de måneder Verdenspostkongressen i Paris varte. Her var da utstilt en rekke originaltraktater med de omliggende land. De eldste daterte seg helt fra Ludvig XIV's tid. Under l'Ancien Regime avsluttet men bare traktater med land som man hadde direkte forbindelse med og dette forklarer hvorfor den eneste originaltekst som er utstilt ang. Norge er det reglement som vedliggjer en fransk-norsk traktat av meget nyere opprinnelse, den er nemlig datert 12. februar 1855.

Postmuseet har også sitt eget postkontor og ved de forskjellige spesialutstillinger — unntatt den første — har det vært benyttet et spesialstempel. Ytterligere to utstillinger er planlagt for i år. Den ene omhandlende: Posten og karrikaturen, den andre: Administrasjonen i Alsace og Lorraine under den tyske okkupasjon.

Eugène Vaillé.

Frankrikes moderne frimerkeserier forteller om landets

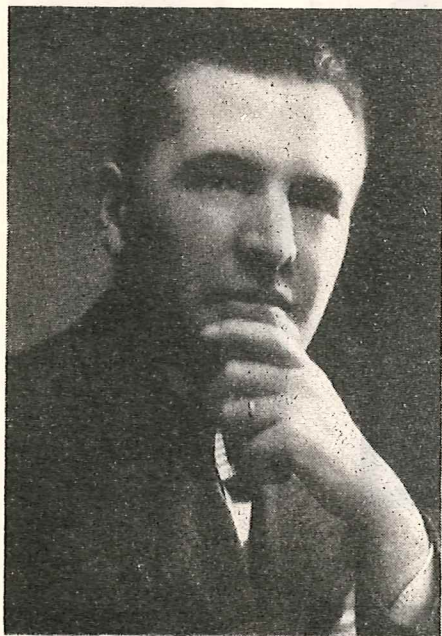

errike historie, dets kunstsatter og dets berømte menn.

Framstillingen av frimerker

i den franske stats frimerketrykkeri.

Av Raoul Pouget, Directeur de l'Atelier des Timbres-Poste.

I. Alminnelige betraktninger — motiver.

Frimerket er tegnet på at brevets porto er betalt. Rent teoretisk sett selges det ikke for sitt eget verds skyld, men for å oppfylle en bestemt hensikt. Sett fra et postalt synspunkt bør det derfor ha to framtreddende egenskaper: produksjonsprisen må være meget lav, og det må være vanskelig å etterlikne.

For frimerkene er det imidlertid ikke nødvendig å gjøre framstillingen så innviklet som for pengesedlene, da de ikke omsettes eller veksles med den samme letthet som disse. De er ikke destomindre verdipapirer som er gjenstand for etterlikninger, og det må derfor tas meget strenge forholdsregler ved deres framstilling.

Til disse to første egenskaper kan man føye en tredje: Den kunstneriske. Frimerket spiller ikke mere bare en postal rolle, det er blitt et samlereobjekt. Filatelistene, som ser helt bort fra framstillingskostnaden, legger stor vekt på ut-

seendet. De gir også frimerkene en rolle som budbringer av kunst og propaganda.

I sin alminnelighet kan en si at motivet må være enkelt og fri for alle detaljer som skader det helhetsinntrykk man søker. På den annen side må en ikke gå til den motsatte ytterlighet. Under påskudd av å ville oppnå enkelhet må en derfor søke å unngå en tegning som bare består av noen linjer, og som det derfor ville være svært lett å ettergjøre.

Med hensyn til selve motivet så er portrettet det som egner seg best for det lille format. Enkelte allegorier og ornamenter kan også gi gode resultater.

Det store format passer bedre for mere innviklede motiver: landskaper, bygninger og gjengivelse av diverse kunstverker.

Hva tegningen angår så er ikke den aller beste i og for seg nok til at man får et vakkert frimerke. Andre momenter spiller inn som totalt kan forandre resultatet, gjøre det bedre eller forringe det: det er gravørens tolkning av tegningen, og selve trykningen.

Graveringen av frimerket er et arbeid som må utføres meget omstendelig og med stor omhu, både av hensyn til selve arbeidsmetoden og på grunn av den sterkt sammentrengte framstilling av motivet. Kunstneren må nemlig ikke bare la seg lede av sin inspirasjon eller av sin kunst, men han må også regne med den tekniske metode gravvrens mangfoldiggjørelse forlanger.

Med hensyn til trykningen så er ikke denne avhengig bare av den trykkart som benyttes, men også av papiret og dettes farge. Papiret spiller en framtreddende rolle. I forlagsvirksomheten blir luksusutgaver utgitt på alfa- og bøttepapir etc., i filatelien er betydningen herav ikke mindre, og for trykning av frimerker ved ståltrykkmetoden anvendes derfor bare førsteklases rent klutepapir.

Fargetonen over også innflytelse på trykningen og kan være mer eller mindre heldig for motivet. Det hender derfor

ikke sjelden at den som har tegnet en skisse, anbefaler en bestemt nyanse. Da imidlertid det samme motiv anvendes til flere verdier, er en også nødt til å anvende flere farger. For et merke med det samme motiv er det ikke mulig å finne mer enn 7—8 helt distinkte farger. Forskjellen i farger blir også mindre hvis motivet har en grålig tone.

Disse få opplysninger er tilstrekkelige til å vise betydningen av et intimt samarbeid mellom tegner, gravør og trykkeri, og i hvor høy grad dette kan bidra til det heldige utfall.

II. Trykkmetoder.

Loven av 30. august 1848 ga det franske postverk rett til «å selge frimerker eller segl, hvis anbringelse på et brev skulle tjene som frankering, til en pris av 20 centimes, 40 centimes og 1 franc.»

Denne lov skulle tre i kraft den 1. januar 1849. Med så kort frist kunne ikke postverket klare å organisere et trykkeri i alle dets detaljer. Det henvendte seg derfor til den private industri, og M. Hulot, gravør ved myntverket, innleverte det fordelaktigste tilbud.

Slik begynte framstillingen av de franske frimerker etter boktrykkmetoden.

Originalgravvren ble da som nå mangfoldiggjort ved galvanoplastikk, og framstillingen foregikk i to operasjoner: trykningen i ark og gummieringen. Der ble opprettet et frimerkeforvalterembete. Dette skaffet papiret, deltok i kontrollen ved bruken av det og ekspederte frimerkene til de forskjellige landsdeler. Fra 1862 av ble frimerkene perforerte. I 1876 ble framstillingen betrodd la Banque de France, og fra 1880 av utførtes den i postverkets eget trykkeri.

De frimerker som nå trykkes i den franske stats frimerketrykkeri, framstilles etter to metoder: boktrykk og ståltrykk. Den private industri benyttes også for visse utgaver i offset trykkmetoden.

1. Boktrykk.

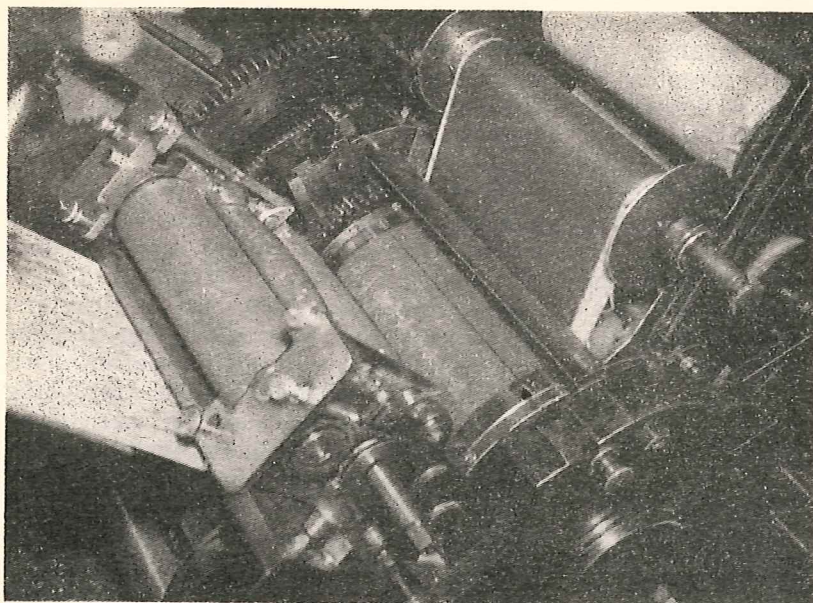
I boktrykket blir gravvrens innsnitt og matte partier gjengitt ved klisjéens relieff. For å få et avtrykk av et merke behøves det bare, rent teoretisk sett, å legge klisjéen på et plant marmorunderlag, gi gravvrens relieff farge, legge et ark papir over og gi dette et trykk. I

virkeligheten må tilføringen av farge foregå meget nøyaktig, og et korrekt avtrykk krever forskjell i trykkstyrke for klisjéens mørke, grå og lyse partier. Dette oppnås ved et forberedende arbeid som kalles «tilretning».

Etter at tegningen er valgt, får en kunstner i oppdrag å utføre originalgravvren. Denne kan være i stål, i bronse eller endog i buksbom. Metall er å foretrekke. Mangfoldiggjørelsen av gravvren er et vanskelig foretagende og foregår helt og holdent ved galvanoplastikk. Originalgravvren må tåle den ene avstøpning etter den andre, og den må være gjort med dette for øye, ellers blir resultatet dårlig. Det blir tatt 25 eller 50 avtrykk i bly, alt etter formatet, som blir satt sammen til et halvark. Av denne typeklisjé blir det tatt avstøpninger i voks som blir lagt i et galvaniseringsbad (elektrolyse). I badet dannes en dublett i en legering av bly, tinn og antimon. Denne må så avrettes, bearbeides og monteres før den kan brukes i maskinene. For å bli mer motstandsdyktige får klisjéene — for de store opplags vedkommende — en hinne av nikkel tilsatt med kobber.

Like til 1922 var det som foran nevnt ved framstillingen av frimerker: 3 på hinannen følgende operasjoner: Trykning, gummiering og perforering. Hurtigere og mer fullkomne maskiner ble anskaffet etter hvert som forbruket av frimerker steg, men framstillingen hadde stadig disse 3 stadier. På grunn av de opptellinger og den kontroll som hver av disse krevet, ble produksjonen meget kostbare.

Som resultat av forsøk og undersøkelser foretatt av frimerketrykkeriets ledelse og funksjonærer i samarbeid med firmaet Chambon, tok man rotasjonspresser i bruk, og framstillingen av frimerker ble hermed radikalt forandret. Chambons boktrykk rotasjonspresser anvender papirruller som er gummiert på forhånd. Papiret føres inn mellom ledesylindrene til to trykksylindrene med fire fargeverk. Den ene av sylindrene har to nummerérverk og to datostempler som trykker på hvert ark à 100 merker. En omdreining av sylindren representerer 2 ark. Etter trykningen perforeres papiret uten avbrytelse. Denne perforering «på løpende bånd» er en bemerkelsesverdig oppfinnelse av konstruktøren L. Chambon. Den blir utført

Fra det franske postverks frimerketrykkeri. Detalj av ståltrykkmaskin som viser fargeverk, trykkplate og avtørkeduken.

ved hjelp av en styreanordning som tillater perforérapparatet å følge papiret nøyaktig under perforeringen. Det perforerte papirbånd føres videre av sylindrene og blir delt opp i ark av et skjæreapparat med metallkniver på et endeløst bånd som gjør en bevegelse framover for hvert hundrede. Det gjenstår så bare å pakke disse i bunter à 100 ark. Frimerkene blir altså trykt og telt på en og samme maskin.

I stedet for skjæreapparat kan settes inn et opprullingsapparat, og i stedet for ark får en ruller som benyttes til små frimerkeruller og -hefter. I dette tilfelle passerer papirbåndet et elektrisk tørreapparat for å unngå at gummieringen ødelegges av den ferske trykksverten.

Framstillingen på rotasjonspresser har følgende fordeler:

Reduksjonen av arbeidsoperasjonene og sløyfingen av tallrike opptellinger tillater utførelsen av arbeidet med 2 enheter i stedet for 12.

Motorkraften reduseres betydelig.

Framstillingen av ark à 100 eller 50 merker og en ny anordning av margin gir en betydelig innsparing av papir (500 ris for 300 maskinarbeidsdager).

Prosenten for feiltrykte ark reduseres fra 6 % til ca. 2 %.

Den letthet hvormed en kan trykke i

to farger, er i fullt monn blitt utnyttet for de merker som overtrykkes «Affts. Postes». (Årlig forbruk 200 à 300 millioner.) Etter den tidligere metode måtte hvert ark legges på for hånd ved annen gangs trykning, og trykningen gikk derfor meget langsomt. Det er også av interesse at forsinkelser i fabrikkasjonen har gått betraktelig ned ved trykningen med rotasjonspresser.

2. Ståltrykk.

Ved utførelse av graving og trykk etter ståltrykkmetoden går en den mot-

satte veg av hva man gjør ved boktrykkmetoden. Ved ståltrykket graverer kunstneren tegningen, og bildet dannes av utdypningene. For å gi disse utdypninger farge, må en også bstryke relieffene. Etterpå må disse avtørres meget omhyggelig, uten at en derved fjerner noe av fargen i utdypningene. Dette er en meget ømtålig operasjon, det vanskeligste punkt ved denne trykkmetode, og den vesentlige grunn til den høye produksjonspris. Trykrets bedre kvalitet, særlig karakterisert ved den store finhet og trykkfargens relieff oppveier imidlertid denne ulempe.

Da postverket i 1927 bestemte seg for å trykke en del av frimerkene i ståltrykk, tjente de resultater som allerede var oppnådd i boktrykket som grunnlag for nye undersøkelser. På den tid ble det ikke laget presser for rotasjons-ståltrykk i Frankrike, og det ble derfor atter innledet samarbeid med firmaet Chambon.

Prøvene varte lenge og brakte ofte skuffelser. Det har derfor krevet mange års vedvarende anstrengelser for å framskaffe de ypperlige maskiner som vi nå har.

Mangfoldiggjørelsen av originalgravuren foregår etter «transfert»-systemet. Av denne grunn må den alltid være gravert i bløtt stål som herdes etter gravingen. Herdningen kan foregå ved settherdning, nitrerherdning og dypherdning.

Den må utføres uten at den graverte flate forandres. Settherdningen og nitrerherdningen har gitt de mest interessante resultater.

Etter herdningen av moderstemplet bruker man dette til å ta et avtrykk. Dette blir gjort under stort press på en overføringsrulle i bløtt stål. På denne måte får man en positiv gravyre, dvs. alle uthulninger i moderstemplet framkommer i relieff på overføringsrullen. Denne overføringsrulle herdes i sin tur, og ved hjelp av den lager man plater og sylindre i bronse eller stål som forkrommes eller herdes.

Chambons rotasjonspresse for ståltrykk minner i store trekk om denne konstruktørs boktrykkpresser: den benytter gummiert papir, trykker, nummererer, perforerer og leverer arkene på samme måte. Papirbåndet passerer et fuktningsapparat som fukter papirets overside. Den gummierte underside må beskyttes omhyggelig. Etter fuktningen går papiret inn mellom trykksylindrene. Gravyresylindren tilføres farge på hele sin flate. Imidlertid er det bare fargen i gravyrenes fordypninger som skal overføres til papiret, og det er derfor anordnet en automatisk fram- og tilbakegående tørkeduk som tørker relieffene. Tørkedukenes antall varierer alt etter gravyrens art og fargens kvalitet. Etter avtørringen foregår trykningen. Papiret befinner seg mellom gravyresylindren og pressylindren. Denne er av metall og er kledd med filt. Etter trykningen dateres og nummereres papirbåndet med mellomrom tilsvarende arkavstanden. - Forut for perforeringen dekkes merkene automatisk med et beskyttelsespapir. Dette beskytter merkene ved perforeringen og skjæringen og hindrer at fargen smitter av på gummieringen. Merkene ligger slik på lager i ca. 10 dager, hvorefter beskyttelsespapiret fjernes,

merkene telles og leveres til frimerkeforvalteren.

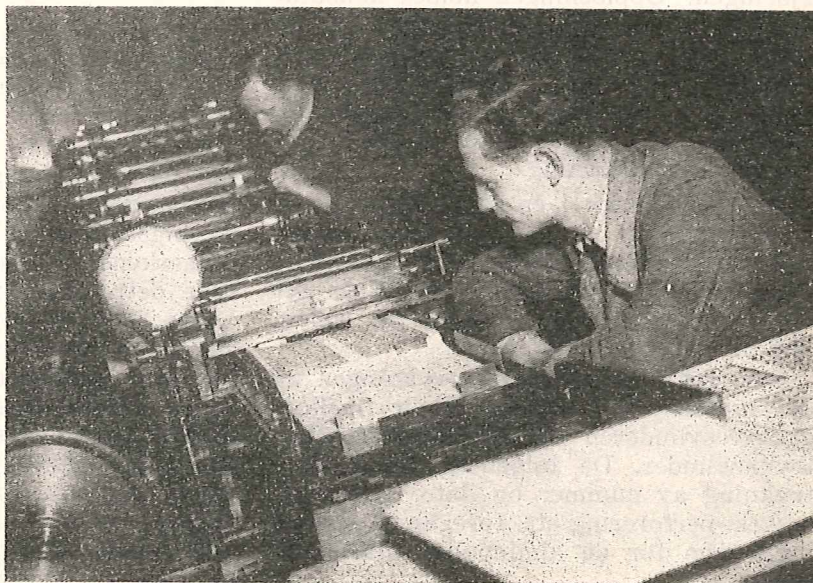
Denne fabrikasjon er altså helautomatisk. Frimerketrykkeriets forsøk har særlig vært viet stålet, overføringen, tørreanordningene, trykk- og pressylindrene, fuktingen av papiret og endelig fargene og deres anvendbarhet.

Tilpasning av den patenterte metode «Serge Beaune» på Chambons ståltrykkrotasjonspresser.

På vår anmodning installerte Les Etablissements Edouard Lambert i 1939 et trykkelement på en av Chambons rotasjonspresser for å kunne utnytte den patenterte metode «Serge Beaune», hvor tørkedukene er sløyfet og hvor en kan trykke ståltrykk i flere farger i én operasjon.

Med dette første trykkverk gjorde vi alle de prøver som uløselig er knyttet til enhver ny fabrikasjonsmetode. Sammen med M. Beaune og firmaet Edouard Lambert har vi i 1946 foretatt de nødvendige forandringer på maskinen, og fra mai 1947 av har vi 6 nye presser i virksomhet. Disse representerer et betydelig framskritt fra de vi allerede hadde.

Framstillingen av klisjéene er uforandret, og de samme gravyre- og pressylindre benyttes. Pressen er imidlertid nå forsynt med 3 fargeverk som i påkommende

Fra det franske postverks frimerketrykkeri. De ferdige ark samles i støter på 100 ark. De renskjæres etterhvert som de forlater maskinen.

tilfelle gjør det mulig å trykke i 3 farger. Ved hjelp av en rulle føres fargen fra beholderne til den del av gravyren som skal ha den bestemte farge. Rullen er dekket av et 3 mm tykt lag av et spesielt stoff. Dette stoff er plastisk og har en stor affinitet til trykkfargene. Rullen korresponderer nøyaktig med klisjésylinderen, den ledes av et tannhjulsdrev, og diameteren tilsvarende lengden av et ark. Massen får først et avtrykk av gravyren, deretter fjernes på de to andre fargeruller alle de partier av gravyren som ikke skal ha den bestemte farge. På hver fargevalse står derfor til slutt i relieff et avtrykk i massen av en del av merket eller av hele merket, alt etter som kombinasjonen skal være.

På denne måte får gravyren tre forskjellige innfarginger i stedet for én — enten ved siden av hverandre, eller oppå hverandre. Den farge som finnes på overflaten, fjernes av en sylinder, der på samme måte som fargevalsene er dekket med et spesielt stoff. Avtørkesylinderen har en fram- og tilbakegående bevegelse. Teoretisk sett skal den ikke møte noen- som helst hindring på gravyresylinderen, og den tørrer av gravyrene i en eneste be- vegelse, som en barberkniv, uten hverken å tømme fordyppningene eller blande far- gene. Selv renses den automatisk av to runde børster som roterer i et kar opp- løsningsvæske. En skrapet avslutter ren- gjøringen. Oppløsningen holdes konstant ved hjelp av en slags karburator. Ved en enkel ordning med kraner tømmes karet for oppløsning som er mettet med farge- stoff, og fylles med ny, ren oppløsning. Ved destillasjon gjenvinner vi 60 % av den brukte oppløsning.

Også for trykk i én farge benytter vi maskiner som er forsynt med «Serge Beaune»s tørkeanordning. I dette tilfelle er det nok med ett fargeverk, og da det ikke fjernes noe av belegget på rullen, blir denne også solidere.

Som foran sagt foregår trykningen av det gummierte, fuktige papir mellom gravyresylinderen og den filtovertrukne trykksylinder. De følgende operasjoner: trykning av nummer og dato, beskyttel- sesark, perforering etc. foregår på samme måte som for de alminnelige ståltrykk- presser.

Ved denne nye metode er produksjons- omkostningene redusert (økning av pro-

duksjonen og besparelse av tørreutgif- tene) og trykkets beskaffenhet ytterligere forbedret.

D y p t r y k k.

Denne metode benyttes ikke i vårt tryk- keri. Den skal derfor behandles her gan- ske kort.

I dyptrykket behøves ingen gravyre, en tegning er nok. Motivet overføres foto- grafisk på en kobbersylinder som etterpå blir gravert ved syreetsning.

Hvis originalene er akvareller, tusj- eller kulltegninger, skjer overføringen via en rasterplate av krystall. I denne er det gravert et nett av små kvadratiske ruter som er fylt av svart farge. Linjene mel- lom rutene danner derved et fint nett av klare linjer. Rasterplaten er ikke nød- vendig ved strektegninger.

De fotografiske operasjoner og ets- ningen av sylinderen er meget delikate, en etsning som varer for lenge, framkaller variasjoner i trykket. Etter etsningen er det ofte nødvendig å foreta lokale retusjer.

Den sylinder som man får på denne må- ten, er rettlinjet, graveringen er grunn og avtørringen av overflaten skjer ganske enkelt ved en mekanisk skrapet.

Fargene som benyttes er meget lett- flytende.

III. Sammenlikning mellom de tre trykkmetoder.

P r o d u k s j o n s p r i s. Boktrykket er absolutt det billigste. Ståltrykket er ennå noe dyrere. Dyptrykket ligger mellom de to andre.

G a r a n t i. Vi kan ikke her klarlegge alle de forholdsregler som er tatt for å øke sikkerheten og vanskeliggjøre etter- likninger samt lette autentifiseringen av frimerkene. Vi nøyer oss med å under- søke dette spørsmål i sin alminnelighet. Vi må først og fremst fastslå at man ikke kan gi en absolutt garanti. Alt kan etter- liknes — pengesedler, ja, til og med be- rømte maleres mesterverker. Dette spørs- mål er derfor også meget omstridt. På den annen side: trykkprosessen i og for seg er ikke alt. Frimerkets motiv må an- legges med det for øye at det vanskelig skal kunne ettergjøres. Det er klart at en tegning eller gravyre som bare består av noen linjer, meget lett kan ettergjøres, hvilken trykkmåte man måtte velge. På

den annen side er det vanskeligere å etterlikne et motiv som er komplisert. Fra dette synspunkt er ståltrykket overlegent både overfor boktrykket og overfor strektegning i dyptrykk. Dyptrykk med raster, hvor omrissene er vage og uklare, byr større letthet for etterlikninger.

Det kunstneriske synspunkt. Hvis man tillegger den kunstneriske sans den høyeste betydning, vil man komme til den slutning at frimerker utført i boktrykk eller ståltrykk best svarer til denne oppfatning, fordi de forbinder samarbeidet mellom to kunstnere — tegneren og gravøren — som begge har merket dem med sitt særpreg. De er kort sagt originalarbeider.

Dette betyr selvfølgelig ikke at alle utgaver i boktrykk eller ståltrykk er kunstverk, men simpelthen at de er mer eller mindre vellykkede kunstneriske forsøk.

Raster-dyptrykket gir bløte fargeoverganger, virkninger som tiltaler publikum og virker behagelig på øyet. Til tross for at det er meget dyktig behandlet, er det imidlertid ikke annet enn fotografiet av en tegning, reproduisert ved kjemiske prosesser.

Dyptrykk med strektegning har litt både av boktrykket og av ståltrykket, uten å ha det sistes kvalitet og uten å oppnå rasterdyptrykkets virkninger.

Som man vet er resultatene avhengig av flere faktorer: motivet, graveringen og trykket, som varierer med papiret, fargetonen, framgangsmåten og trykkerens profesjonelle dyktighet. Men hvis man forutsetter at alt ligger vel til rette, er ståltrykket det som gir det beste kunstneriske resultat. Til tross for sitt lille format byr merkene gravøren den beste

anledning til å utnytte alle sine hjelperkilder, tillater ham å utfolde sine oppfatninger, som i sin tur blir nøyaktigst gjengitt av trykkeren. Ved denne metode oppnår man en finhet som hverken dyptrykket eller boktrykket kan gi.

IV. Trykkopplag.

År	Antall frimerker
1849	52 millioner
1859	226 »
1869	514 »
1879	800 »
1889	1293 »
1899	1548 »
1909	2950 »
1919	2767 »
1929	3870 »
1938	4200 »

Det er sannsynlig at tallet for 1947 vil overstige tallet for 1938.

Slutning.

Det franske frimerketrykkeri disponerer i dag over to fabrikasjonsmetoder: boktrykket og ståltrykket. Den første av disse metoder, den mest økonomiske — kan ikke gi annet enn trykk av middels kvalitet. Den annen er den som i framtiden vil bli bedre og bedre. Med de nye maskiner vi nettopp har fått, og våre 1ste klasses spesialister, er vi i stand til å levere frimerker av en kvalitet som med fordel kan sammenliknes med dem som lages i de andre ledende land.

Raoul Puget.

a. Ultramarine to blue (shades)	3.50	0.60
b. Light ultramarine (thick paper)	75.00	3.00
c. Prussian blue (thick paper)	45.00	1.50

b is known on yellowish paper.

III. Watermark sideways.
Retouched clichés. Same 12 types (1878). 2 settings (with II b & II c) — one with almost all clichés retouched, the other with only some retouched.

a. Light ultramarine (thick paper) (as II b)	60.00	2.25
b. Prussian blue (thick paper) (as II c)	45.00	1.25

25. 10 øre. With serif of figure 1 as illustration on page

I. Watermark upright.
Several settings, 12 types, (July 1877), (28 363 000).

a. Carmine-rose	18.00	0.20
b. Rose (shades)	18.00	0.20

Known with gridiron cancellation.

II. Watermark sideways.
1 setting, same 12 types. (25 II & III combined, 10 300 000, mostly III), (20.11.1878).

Rose (shades)	50.00	0.60
---------------------	-------	------

Double perforations occur.

III. Watermark sideways.
Retouched clichés. One or more settings, same 12 types (1878).

a. Carmine	30.00	0.35
b. Carmine-rose	30.00	0.35

26. 12 øre. Watermark upright. 1 setting, 12 types. (1.1.1877), (3 000 000).

Yellow-green	16.00	8.00
--------------------	-------	------

27. 20 øre. Watermark upright. Probably 2 settings, 12 types. (1877, 3rd quarter), (6 000 000).

a. Red-brown	50.00	1.50
b. Orange-brown	50.00	1.50

28. 25 øre. Watermark upright. 1 setting, 6 types, (1.1.1877), (2 000 000).

Dull violet	80.00	20.00
-------------------	-------	-------

The colour is very sensitive to light. — Unfaded copies are worth 50—100 % more.

29. 35 øre. Watermark sideways. 6 types (1.10.1878), (1 070 000).

a. Blue-green (shades) ...	3.00	2.00
b. Sea green	15.00	6.00

Retouch: White line below crown (No. 1 in some sheets)

100.00	80.00
--------	-------

Retouch also occurs in bell of posthorn. Double perforations are known.

30. 50 øre. Watermark upright. 6 types. (1.1.1877), (2 000 000).

Carmine-brown	3.00	1.50
---------------------	------	------

Double perforations are known.

31. 60 øre. Watermark sideways. 6 types, (1.10.1878), (1 067 000).

Steel blue	4.00	2.00
------------------	------	------

Double perforations are known.

For «Specimen» overprints, see Introduction.

King Oscar, Krone Issue.

1st October 1878. Portrait of King Oscar II. Typographed in two colours by P. Petersen, Christiania, in sheets of 100. Original die by Philip Batz, Copenhagen. Paper: B. Watermark: I, sideways. Perf. 14½ x 13½.

32. Kr. 1.00. 6 types, (697 200). Dull olive-green & olive-green

4.00	2.50
------	------

33. Kr. 1.50. 6 types, (216 100). Light blue & greenish blue

9.00	9.00
------	------

34. Kr. 2.00. 6 types, (277 600). Rose & violet-brown

10.00	10.00
-------	-------

Plate-flaw: 2 : 00.

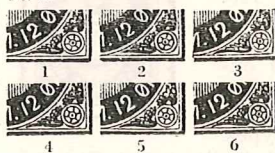
The stamps were demonetised from 1st April 1908. For «Specimen» overprints, see Introduction.

1877/78

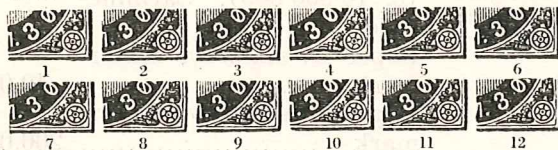
Nr. 22

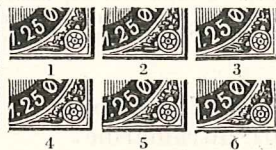
Nr. 26

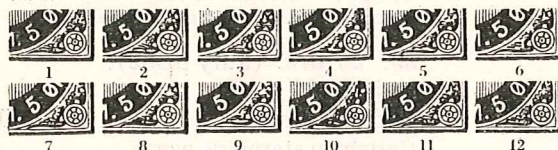
Nr. 23

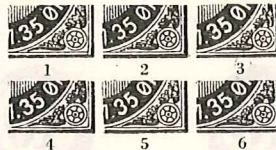
Nr. 28

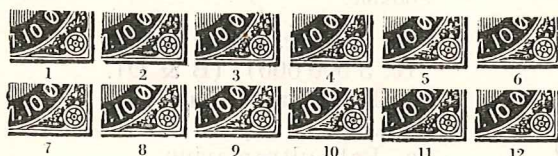
Nr. 21

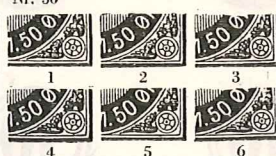
Nr. 29

Nr. 25

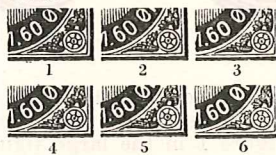
Nr. 30

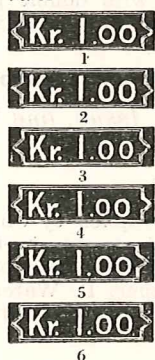
Nr. 27

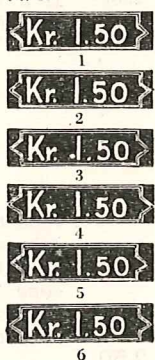
Nr. 31

Nr. 32

Nr. 33

Nr. 34

21 mm. Electrotyped, Shaded Posthorn.

21 mm Issue, with 100—200 Types.

5th August 1878. Typographed by (supposedly) P. Petersen, Christiania, in sheets of 100. Electrotyped clichés. Similar to No. 24, but produced by new method, each of the 100 clichés having the small figure of value engraved separately by hand, resulting in 100 types, characterised by the small, badly drawn figure 5 in the oval band. Unlike No. 24, the small figure 5 has no ball. The large figure 5 leans slightly to the left. Paper: B. Watermark: I, sideways. Perf. $14\frac{1}{2} \times 13\frac{1}{2}$.

35. 5 øre, shaded posthorn, (c. 1 400 000), ultramarine (shades) 100.00 4.50
Plate-flaw: no stop after POSTFRIM

Nr. 25

Nr. 36

Nr. 37

Nr. 38 og 43

January 1882. Typographed by Chr. Johnsen, Christiania, in sheets of 100. New production of No. 25, the figure 1 in the large figure of value having a different shape, with sloping serif (see illustration above). Electrotyped clichés, «200 types». Three printings, Nos. 36, 37 I & 37 II, from the same plate. Paper: D. Watermark: II, sideways. Perf. $14\frac{1}{2} \times 13\frac{1}{2}$.

36. 10 øre, shaded posthorn (see illus.). Rose 350.00 3.00

Unshaded.

37. 10 øre, unshaded posthorn (see illus.), 2 plates. Rose.

I. Without white line to left of bell 100.00 2.50
II. With white line to left of bell 60.00 0.30

The line is entirely missing only in Pl. I, faint & partly broken in Pl. I & II & clear & distinct only in Pl. II. Both occur with double per-

37 I

37 II

foration. Combined issue of Nos. 36 & 37, c. 10 000 000, the bulk being No. 37.

From No. 37 onwards all the «Posthorn stamps» are unshaded.

1882/83. Typographed by Chr. Johnsen, Christiania, in sheets of 100. Electrotyped clichés from re-engraved original die. «200 types» of the 10 øre (note the thick blur of colour just under the crown) & 100 of the 20 øre. Paper: B & D. Watermark: I & II, sideways and upright. Perf. $14\frac{1}{2} \times 13\frac{1}{2}$.

38. 10 øre (January 1883), (c. 10 000 000). Carmine-rose.
Paper D, sideways watermark 40.00 0.20
Paper B, sideways watermark 200.00 25.00
Upright watermarks are very scarce in both varieties of paper.

39. 20 øre. (July 1882), (1 503 600), (B).
Reddish-brown 15.00 2.50
Upright watermark worth double.

40. 20 øre. (July 1883), (c. 3 500 000), (B & D).
I. From same plate as No. 39.
a. Pale ultramarine (B & D) 40.00 3.00
b. Dull blue (D) 80.00 6.00
II. From new plate.
a. Dull blue (D) 60.00 4.50
b. Prussian blue (B & D) 45.00 1.75

The types in Plate II are generally large and more clumsily engraved than in Pl. I. II a is known with double perforation. II b is known with upright watermark.

21 mm. Stereotyped.

21 mm Issue, one Type only.

1883/85. Typographed by Chr. Johnsen, Christiania, in sheets of 100. Stereotyped clichés, «one type». Paper: D. Watermarks II & III, sideways. Perf. $14\frac{1}{2} \times 13\frac{1}{2}$.

41. 3 øre. (January 1884), (2 096 200). Wmk. II.
Orange-yellow 8.00 1.50

42. 5 øre. (October 1883),
(13 626 700). Wmks. II
& III.

a. Grey-green (shades) ...	18.00	0.50
b. Blue-green (shades) ...	5.00	0.10

Known with retouch in right-hand part of the background over the bell.

Known with upright watermark.

43. 10 øre. (January 1884),
(31 163 000). Wmks. II
& III.

Carminc-rose to claret ...	3.00	0.05
----------------------------	------	------

Distinguishable from No. 38 by the small figure of value, which in No. 43 is of one type only (see illustration).

44. 12 øre. (January 1883),
(c. 200 000). Wmk. II.

Dull olive-green	250.00	130.00
------------------------	--------	--------

45. 12 øre. (January 1883),
(effective issue, c. 395 000).
Wmk. II.

a. Greyish brown	40.00	12.00
b. Brown	60.00	25.00
c. Orange-brown	8.00	9.00

46. 20 øre. (1885, Summer).
No stop after POSTFRIM
(3 080 000). Wmk. III.

Dull blue	35.00	0.60
-----------------	-------	------

47. 25 øre. (January 1884),
(1 030 400). Wmk. II.

Dull violet	65.00	4.50
-------------------	-------	------

2 on 12 øre.

1st July 1888. Provisional Issue.
No. 45 surcharged in black at
Central Printing Works, Chri-
stiania. Some surcharges de-
fective.

No. 50.

48. 2 øre on 12 øre.
(2 405 000).

a. Greyish brown	0.35	0.20
b. Brown	1.25	1.00
c. Orange-brown	0.25	0.25

20 mm. Issue.

20 mm Issue, with varying number
of Types.

1886/93. Typographed at Cen-
tral Printing Works, in sheets
of 100. Clichés produced from
the same original die, but by a
different method, resulting in
the design being slightly smal-
ler... hence the term «20 mm».
Various settings for most val-
ues, causing a varying num-
ber of types. Paper: A, B & E (Wmk. I), C
(Wmk. IV) and D (Wmk. II & III). Watermarks
both sideways and upright. Perf. 14½ x 13½.

Liten N i Norge

Uten punkt etter
POSTFRIM

Small N i Norge

No stop after POSTFRIM

1

2

3

4

49. 1 øre. 2 Plates (I & II).

I. 4 types, 2 settings.

(Nov. 1891), (500 000).

a. Olive-brown (shades)		
(C)	5.00	5.50
b. Dark greenish olive (C)	50.00	50.00
Plate-flaw: Small N in		
NORGE (No. 65 in		
sheet A)	50.00	50.00
— No stop after FRIM		
and damaged frame		
below M (No. 98 in		
sheet B)	50.00	50.00

Known without figure 1 in oval
band.

II. 1 type. (March 1893),
(839 000).

Brown-grey (A)	0.75	1.00
----------------------	------	------

50. 2 øre. 1 Plate, 8 Types. (April 1892), (4 026 000).

Watermark upright or sideways.

a. Orange-brown, brown (A & B)	0.35	0.25
b. Nut brown (B)	2.00	1.75

51. 3 øre. 4 Plates (I to IV).

Kjenetegn Pl. II

Pl. II Characteristic.

Pl. I og II

Pl. III

Pl. IV

In Pl. I the figure 3 leans backwards & there is a blur of colour below the crown. Pl. II has the same sloping 3 and blur of colour, but has also a speck of colour on the inner frame line in the top left corner. Pl. III has the figure 3 upright and the lines beneath the crown clear and distinct. Pl. IV has the figure III upright, but a colour blur below the crown.

I. 4 types. (24.5.1886), (480 000).

Brownish orange (C)	45.00	7.50
---------------------------	-------	------

Retouched on the lower edge of the posthorn, t. 3, and in the bell, t. 2 & t. 4.

Ograveret posthorn T. 3

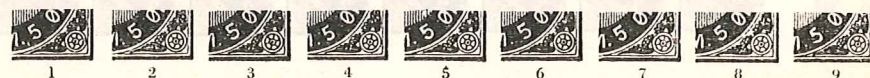
Retouched Posthorn T. 3

II. 4 types. (1.4.1887), (c. 1 025 000).

a. Reddish orange (C & E)	25.00	0.90
b. Orange-yellow (E)	30.00	1.50

No. 52.
Plate III.

III. 4 types. (20.1.1888), (2 975 000),

a. Yellow, orange-yellow (B)	8.00	0.50
b. Lemon-yellow (B)	20.00	1.25

IV. 4 types. (1.1.1891), (4 335 000).

Orange-yellow (shades)

(A)	4.00	0.30
Variety: Perf. 13 1/2 x 12 1/2		800.00

52. 5 øre. 4 plates (I to IV).

I. 4 types. (January 1887), (5 050 000).

Grey-green (shades) (C) .	15.00	0.40
Plate-flaw: POSTFPM. (T. 4.)		

II. 4 types.

a. Emerald green (C). (April 1889), (2 850 000)	50.00	0.75
---	-------	------

b. Blue-green (shades) (B & E), (July 1889),

b. with water-mark up-right	(4 084 000)	5.00	0.20
		15.00	1.50

Variety: a 5th type — 150.00

Plate-flaw: NOROE (t. 2); figure 5 in oval band «on wheels» (t. 4). Retouches: in mouthpiece of posthorn (t. 2 & t. 4).

52, II b „NOROE“

52, II b „5 på hjul“

52, II b, «NOROE»

52, II b, «5 on wheels»

**III. 8 types. (12.1.1891),
(5 032 500).**

Grass green (A & B)	5.00	0.15
Variety: a 9th type	—	60.00

Retouched: in mouthpiece (t. 8).

**IV. 1 type. (June 1892),
(11 659 000).**

a. Olive-green (shades) (A)	4.50	0.10
Variety: perf. 13½ x 12½	—	225.00
b. Grass green (A)	7.50	0.75

Plate-flaw: No stop.

Known with double perforation.

**53. 10 øre. 8 plates
(I to VIII).**

I. 4 types. (9.3.1886), (I & II combined, 19 326 500).
Generally projects at all four corners.

Brown-carmine (C)	50.00	0.60
-------------------------	-------	------

Retouch: in background of bell (t. 4). Others also known.

II. (April 1886). Plate comprised of four clichés from the previous plate, type 1, type 2 and two of type 3. Types 1, 2 & 3 a have sharp corners without projections; type 3 b has blunt corners at the top.

a. Claret (D). (Wmk. II & III), (c. 2 700 000) ..	65.00	2.00
b. Aniline red to pale carmine (C)	25.00	0.15
Retouch: in bell (on all types), as on No. 21 ...	—	25.00

Other retouches and repairs are known.

**III. 4 types. (1.10.1887),
(24 338 500).**

a. Aniline red (C & E). (N.B.: Fugitive in water)	8.00	0.10
b. Aniline rose, rose (C & E)	8.00	0.10

Retouches occur in the lettering and lined background on all types.

Plate-flaws: The «donkey's ear» (in the mouthpiece, and damaged POS (t. 4).

Retouches: repaired «donkey's ear» & others.

IV. 2 types, each with 4 sub-types.

a. Red (B & E), (17.12.1888), (11 775 000)	10.00	0.25
Upright watermark (aniline red)	30.00	1.75

Known with double perforation.

b. Dull carmine (A & B), (1.10.1890), (13 640 000)	20.00	0.60
Variety: a 3rd type, postcard cliché, in both colours	—	100.00

Postcard clichés of types 1 & 2 are known, see «Norsk Filatelistisk Tidsskrift», 1942, No. 6/7.

Plate-flaws, type 2:
ØRF, «Cracked Plate»,
ball on G i NORGE,
etc.

**V. 1 type. (24.7.1891),
(5 955 000).**

Dull carmine (A)	20.00	0.30
------------------------	-------	------

**VI. 1 type. (16.12.1891),
(25 050 700).**

Carmine-red (A)	2.50	0.05
Variety: Imperforate (marginal copies or pairs)	750.00	500.00

**VII. 2 types. (2.6.1893).
Type 1 is much the commonest. (Plates VII & VIII together, 14 450 000).**

Carmine-rose (A), type 1	2.50	0.10
— (A), » 2	25.00	1.50

Retouches: in bell (several varieties in both types). Double perforations are known.

(Forts.)

Postmuseet og dets skaper -

postinspektør Eilert Tommelstad.

Et postmuseum som til alle tider viser postverkets framgang og utvikling er en kulturinstitusjon som hører naturlig hjemme i ethvert velordnet kultursamfunn.

Tanken om et postmuseum er nok gammel også i Norge, men det hadde vel også bare blitt med tanken — iallfall til 300-årsjubileet —, da våre myndigheter ikke hadde vist noen særlig interesse av å virkeliggjøre saken, hvis ikke en postfunksjonær med iver og stor dyktighet hadde tatt seg av arbeidet.

Denne mann er postinspektør Eilert Tommelstad.

Enhver arkivgransker vet for et slit og møysommelig arbeid det er å finne fram til et brukbart resultat for den sak han arbeider med. Tommelstad har i sin fritid gått inn for saken med en ung manns ukuelig energi og pågangsmot. Han har reist rundt om i landet og i arkiver, på lofter og i uthus funnet fram en masse verdifulle postale bruksting, som lå upåaktet og glemt, og av dette materiale på en relativ kort tid, og under vanskelige forhold, fått istand et postmuseum som landet kan være stolt av, greit og oversiktlig ordnet, tross den minimale plass som tidernes pinaktighet og bolignød har levnet ham.

Ved dette Tommelstads enestående og oppofrende arbeid ble altså postmuseet en kjensgjerning til 300-årsjubileet, og en har da grunn til å tro at de postale og bevilgende myndigheter vil stille seg for-

ståelsesfulle og velvillige til de nødvendige midler til museets drift og for å holde det ajour med utviklingen framover, så det alltid vil bli en levende kulturinstitusjon til glede for samfunnet.

Tommelstads arbeid er vel neppe blitt påskjønnnet etter fortjeneste av rette vedkommende, ettersom vil nok bedre forstå hans uselviske arbeid for en stor og viktig sak. Og selv om han får mange blomster med seg til krematoriet en gang, skal han dog nå få en blomst mens han lever fra en interessert.

NORSK
FILATELISTFORBUND
1931

Meddelelser fra FORBUNDET

TIL FORBUNDSKLUBBENE

Idet en viser til forbundslovenes § 3 og 4 minner en om at oppgave over forbundsklubbens samlede medlemstall pr. 1. januar 1948 skal være innsendt innen 15. januar og at kontingenten forfaller til betaling innen 15. februar.

Som det vil være klubbene bekjent har ekspederingen av tidsskriftet latt meget tilbake å ønske, og for å få dette brakt helt i orden fra neste år av, er det absolutt påkrevet at samtlige klubber overholder de i lovene fastsatte frister.

Medlemsfortegnelsen settes opp i alfabetisk orden med nøyaktig navn og adresse og sendes i 2 — to — eksemplarer til tidsskriftets forretningsfører, herr F. C. Svendsen jr., Sportsdepotet, Bergen.

Forbundet kan ikke påta seg noe ansvar for feilekspedering av tidsskriftet såfremt klubbene ikke følger den nevnte fremgangsmåte.

Kontingenten, kr. 6.00 pr. medlem som får tidsskriftet, kan innbetales direkte til ovennevnte adresse eller til postgirokonto nr. 692 68 eller til bankgirokonto nr. 271785-91 Bergens Sparebank.

For juniormedlemmer er abonnements-

prisen for tidsskriftet kr. 4.00, og liste over juniormedlemmer som skal ha tidsskriftet for 1948, sendes innen 15. januar sammen med kontingenten til tidsskriftets forretningsfører.

En gjør samtidig oppmerksom på at skyldig kontingent for 1947 og eventuelt tidligere år, må være innbetalt innen 1. januar 1948. I motsatt fall suspenderes automatisk vedkommende klubbs medlemsrettigheter inntil kontingenten er betalt. Se § 4, Suspensjon.

TIL DIREKTE ABONNENTER:

En tør anmode om at direkte abonnenter velvilligst fornyer sitt abonnement innen 31/12 d. å., da stans av tidsskriftet ellers kan risikeres.

TIL AUTORISERTE FRIMERKEHANDLERE:

Under henvisning til reglementets § 7 minner en om at fornyelse, kr. 5.00, må være innbetalt innen januar måneds utgang.

Bergen, den 27. november 1947.

Ny frimerkekatalog.

«Danmarks Kataloget» (DAKA) av J. Schmidt-Andersen og Flemming Rønne. Stella Filatelist Forlag A/S, København 1947. 2 bind, 180 sider tekst, 27 plansjer, 155 x 215 mm.

Et verdifullt og fyldig arbeid. En vrimmel av opplysninger om utgaver og enkeltmerker som en før for en stor del var henvist til møysommelig å lete fram av spesiallitteratur og fagtidsskrifter. Samtidig velsignet fri for de mange tilløp til «fluelort» som mange danske handlerkataloger ofte henfaller til. Platefeil av mer tilfeldig karakter synes planmessig utelatt, til gjengjeld er klisjé- og platevariasjoner av konstant art gitt en bred plass. Omtalen og beskrivelsen av f. eks. de eldre tjenestemerkers 4 typer er for den interesserte Danmarksspesialist av langt større verdi enn oppramsing av alle forekommende prikker, rusk og flekker på de boktrykte Chr. X-merker.

Stoffet er systematisk ordnet etter delvis nye prinsipper og betegnelser for merketegning, plater, trykk m. v. Til å begynne med kan kanskje klassifiseringen av de enkelte merker virke noe forvirrende, eksempelvis hvor stålstikkutgavens typer av «samme» merke er gitt separate hovednummer, mens omvendt tjenestemerkenes typer bare er betegnet som sådanne. En nærmere gjennomgåelse av katalogen gir forklaringen, og innholdet viser seg meget logisk i sin oppbygging. De i et særlig bind inntatte plansjer med avbildning av alle viktigere typer og varianter, hittil benyttede merketegninger og karakteristiske stempeltyper er fortrinlige og trykt på godt papir. Særlig instruktive er gjengivelsen av de 2-fargede merkers rammevariasjoner.

Som en innvending mot katalogen kan anføres at det er for lite «luft» mellom de naturlige avsnitt i teksten. Rent personlig foretrekker jeg illustrasjonene mest mulig innflettet i teksten, omtrent som i Norgeskatalogen. Dessuten er kanskje tittelbladets betegnelse «Haandbog og Katalog» noe misvisende såfremt en med håndbok tenker seg noe på linje med den svenske, finske eller slik som vår egen er tenkt å bli. Alt hva der ligger forut for det første frimerke er forbigått, således de dengang brukte brevstempler som «Københavns Fodpost» og andre. Det samme gjelder utkast, essays og prøvetrykk til både eldre og nyere emisjoner. Ellers noteres at katalogen ikke nevner de forskjellige private gjennomstikk og perforeringer ved flere av de gamle utlagde frimerker. Beskrivelsen av det i 1913 nye korsvannmerkede papir omtaler ikke at vannmerket også nå forekommer omvendt, beroende på det faktum at korse-nes systemakser i diagonalretningene har forskjellig heldningsvinkel. En passant kan nevnes at merker fra denne epoke, f. eks. 35 øre Karavel 1927, er kjent uten vannmerke (fra omslagsark e. l.?).

Men bortsett fra disse og andre detaljer som det alltid vil herske divergerende meninger om, kan boken trygt anbefales som en av de ypperste Danmarkskataloger som hittil har sett dagens lys. Herfor borger også forfatterens navn. Den virker direkte inspirerende til for alvor å underkaste monteringen av ens Danmarksamling en kritisk revisjon.

Av katalogen er trykt en særutgave i

100 nummererte eksemplarer, nydelig innbundet i helshirting.

Carl A. Pihl.

Utmeldelser av Nordisk Filatelist Forbund.

Det er hittil innløpet meddelelse om at følgende klubber har meldt seg ut av Nordisk Filatelist Forbund fra 1. januar 1948:

Bergens Filatelist Klubb, mot 1 stemme.
Drammen Filatelist Klubb, enstemmig.
Nordenfjeldske Filatelistfor., »
Oslo Filatelist Klubb, »

Samler-annonser.

PRIS PR. LINJE KR. 1.00, MINIMUM KR. 5.00.

SAMLING UTSTYKKES.

Min samling, nesten komplett ØSTERRIKE, LUXEMBOURG og SARRE, må selges av økonomiske grunner. Mankoliste bes innsendt. Meget billig, så som FIS I kr. 195.00 og WIPA kr. 95.00. Bare 1. kvalitets merker.

B. mk. «SNAREST» til N.F.T.

SIAM. For min spesialsamling ønsker jeg tilbud på rariteter, varianter, ark, blokker etc.
Trygve J. Storm, postboks 704, Oslo.

Reella bytesförbindelser sökes i Norge och Island. Särskilt önskas postfriska nyheter. Basis AFA eller Zumstein. Nyheter efter överenskomelse. Svara genast åt alla.

L. Törnqvist — Ruhikosaki, Suomi — Finland.

Div Européiske frim., verdi ca. 500.—, samt nye frim. fra okkup.tiden, verdi ca. 1200.—, selges samlet eller hver for seg.

Henv. Postboks 418, Trondheim.

Stolpeskrift kjøpes.

Postboks 53 — Drammen.

BYTTE MED NORGE.

Bytteforbindelse med Norge ønskes.

Arne Loft — Jeberg, Danmark.

Søker bytteforbindelse i de nordiske land. Gir Syd-Amerika.

Enrique Lobl — Montevideo.

Francisco Llambi 1447.

NORGE. 4 blokk samling kr. 1000.—, priset etter Norges frimerker 1947, til salgs — eventuelt bytte.

Bill. mrk. «4 blokk», Sportsdepotet, Bergen.

ALBUM for frimerker kr. 8.15
» helsaker » 9.80
Løse blad alltid på lager.

Fås hos frimerkehandlerne eller direkte fra

AAS & HOFFMANN

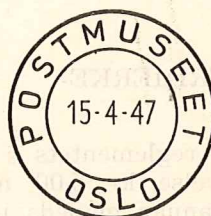
Oscars gt. 1 C - Telefon 46 79 77 - Oslo.

GODE SAMLINGER

og enkeltmerker kjøpes. Kommissjoner mottas. Bra utv. i eldre merker.

FINN O. ARNESEN

Aut. frimerkehandler. Skippergt. 36, Oslo.

Besøk

Postmuseet

Apningstider:

Søndag kl. 12—15

Tirsdag » 10—15

Torsdag » 16—20

Fredag » 10—15

YVERT-katalogen 1948

utkommer omkr. 15. nov. Expedieras direkt till Eder adress med filatelistisk frankering mot insändande av N. kr. 39.50 i obeg. kurserande frimärken.

Rolf Gummesson A-B

Kungsgatan 55 — Stockholm.

NORGE, brukt og ubrukt, igjen på lager i godt utvalg — eldre og nyere utgaver.

ISLAND, 5 og 10 kr. jub. 1930 + til AFA priser. Mankolister ekspederes.

BJØRN MELBYE & CO.

Universitetsgt. 11, Oslo - Telefon 33 29 57

Autorisert og medlem av
Norsk Frimerkehandlerforening